

Semestr letni													
Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii	6				18								
Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii	6				12								
Razem w roku:													
	24				60								
<p>Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)</p> <p>C1 Zdobyć wiedzy na temat etiopatogenezy, symptomatologii, zasad diagnostyki i leczenia chorób układu pokarmowego, naczyniowego, oddechowego i moczowego.</p> <p>C2 Poznanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu chorób ww. układów.</p> <p>C3 Poznanie zasad prowadzenie dokumentacji medycznej.</p> <p>C4 Zdobyć umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, prawidłowej techniki badania przedmiotowego z właściwą interpretacją stwierdzanych w badaniu lekarskim odchyłań od normy.</p> <p>C5 Zdobyć umiejętności interpretacji wyników podstawowych badań laboratoryjnych i diagnostycznych, w szczególności obrazowych, wraz ze znajomością odchyłań wyników badań w podstawowych jednostkach chorobowych.</p> <p>C6 Zdobyć umiejętności prowadzenia diagnostyki różnicowej, wykonania prostych badań diagnostycznych wraz z postawieniem rozpoznania i zaplanowaniem terapii w podstawowych jednostkach chorób wewnętrznych.</p>													
<p>Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:</p>													
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych ** wpisz symbol									
W 01	EW1	zna uwarunkowania epidemiologiczne najczęstszych chorób	Odpowiedź ustna/test	WY, CK									
W 02	EW7	zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postępowania terapeutycznego najczęstszych chorób układu pokarmowego, naczyniowego, oddechowego i moczowego											
W 03	EW23	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów											
W 04	EW26	zna algorytmy postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w najczęstszych nowotworach											

U 01	EU1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym	Odpowiedź ustna/ocena umiejętności praktycznych	CK
U 02	EU3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego		
U 03	EU13	ocenia i opisuje stan somatyczny i psychiczny pacjenta		
U 04	EU14	rozpoznaje stany bezpośredniego zagrożenia życia		
U 05	EU16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne w przypadku najczęstszych chorób układu pokarmowego, naczyniowego, oddechowego i moczowego		
U 06	EU24	interpretuje wyniki badań laboratoryjnych		
K 01		chętnie uczestniczy w ćwiczeniach i badaniu chorego	ocena umiejętności praktycznych	CK
K 02		współpracuje w grupie przy ustalaniu planu diagnostyki		
K 03		wykazuje kreatywność w planowaniu terapii		

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności: 5

Kompetencje społeczne: 5

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	84
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	30
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	114
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	4
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (6 godz. – semestr zimowy)

1. Duszność
2. Płyn w jamie opłucnej
3. Zaburzenia oddechowe w czasie snu

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (6 godz. – semestr zimowy)

1. Podstawy diagnostyki i terapii kłębuszkowych zapaleń nerek
2. Leczenie nerkozastępcze: hemodializa, dializa otrzewnowa i przeszczepienie nerki
3. Nerkowe powikłania cukrzycy; śródmiąższowe zapalenia nerek, zakażenia układu moczowego i nefropatie polekowe

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (6 godz. – semestr letni)

1. Choroby czynnościowe przewodu pokarmowego
2. Nieswoiste choroby zapalne jelit
3. Przewlekłe choroby wątroby o etiologii niezakaźnej

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (6 godz. – semestr letni)

1. Choroby zapalne naczyń – klasyfikacja, diagnostyka i terapia
2. Kliniczne aspekty trombofilii
3. Żylna choroba zakrzepowo- zatorowa

Seminaria – nie dotyczy

Ćwiczenia

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (15 godz. – semestr zimowy)

1. Objawy chorób płuc. Badania diagnostyczne w pulmonologii-spirometria (dlaczego wykonujemy badania czynnościowe płuc, interpretacja spirometrii na poziomie podstawowym, co to jest obturacja i restrykcja. Znajomość badania pletyzmograficznego, oznaczania pojemności dyfuzyjnej, pulsoksymetrii. Rola badań obrazowych w diagnostyce chorób płuc (rtg klatki piersiowej, CT, PET). Astma oskrzelowa.
2. Przewlekła obturacyjna choroba płuc: czynniki ryzyka i zapobieganie, objawy, badania diagnostyczne.
3. Nowotwory układu oddechowego: epidemiologia raka płuca, czynniki ryzyka, objawy, algorytm postępowania diagnostycznego, typy histopatologiczne raka płuca, określenie zaawansowania choroby.
4. Zakażenia układu oddechowego: najczęstsze zakażenia układu oddechowego, objawy, badania diagnostyczne, wskazania do hospitalizacji.
5. Zaburzenia oddechowe w czasie snu. Rodzaje bezdechów i sposoby rozpoznawania.

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (15 godz. – semestr zimowy)

1. Epidemiologia chorób nerek. Choroby nerek jako problem społeczny. Przyczyny wzrostu zachorowań na choroby nerek. Objawy chorób nerek. Definicja przewlekłej choroby nerek i jej stadia. Przydatność oznaczania i wyliczania filtracji kłębuszkowej GFR. Ostre i przewlekłe kłębuszkowe zapalenia nerek (KZN) – przyczyny, udział układu immunologicznego w patogenezie KZN. Zespoły objawów klinicznych: zespół nerczycowy i nefrytyczny, subnerczycowy białkomocz, nadciśnienie tętnicze. Postaci histopatologiczne KZN.
2. Śródmiąższowe zapalenie nerek. Zakażenia układu moczowego, diagnostyka, podział, zasady terapii. Kamica nerek, predyspozycje metaboliczne i czynniki sprzyjające powstawaniu złogów. Torbielowatość nerek. Nefropatia polekowa. Nefropatia po środkach kontrastowych. Nowotwory nerek. Etiologia i patomechanizm nadciśnienia tętniczego w chorobach nerek. Nefropatia

niedokrwienne i nadciśnieniowa. Nadciśnienie nerkopochodne i naczyniowo-nerkowe.

3. Zajęcie nerek w przebiegu chorób immunologicznych, cukrzycy i nowotworów.
4. Przewlekła choroba nerek – ocena zaawansowania, objawy, leczenia. Możliwości spowolnienia progresji niewydolności nerek (IEK, ARB II, kontrola zaburzeń lipidowych i ograniczenie spożycia soli, leczenie niedokrwistości). Choroby nerek w ciąży. Cięża u chorej z przewlekłą chorobą nerek.
5. Terapia nerkozastępcza: dializoterapia (dializa otrzewnowa, hemodializa) transplantacja nerek. Wskazania do terapii nerkozastępczej. Powikłania, metody postępowania. Ostre uszkodzenie nerek - przednerkowa, nerkowa i pozanerkowa niewydolność nerek. Jatrogenne uszkodzenia.

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (18 godz. – semestr letni)

1. Symptomatologia chorób przewodu pokarmowego. Objawy alarmujące. Wskazania i przeciwwskazania do badań diagnostycznych w gastroenterologii. Interpretacja uzyskanych wyników badań. Choroba refluksowa przełyku. Przepuklina rozworu przełykowego. Rak przełyku.
2. Niestrawność czynnościowa. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Infekcja *Helicobacter pylori*. Rak żołądka.
3. Zespół złego trawienia i wchłaniania. Diagnostyka różnicowa przewlekłych biegunek. Choroba trzewna. Choroba Leśniowskiego-Crohna. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Rzekomobłoniaste zapalenie jelit.
4. Choroba uchyłkowa jelita grubego. Polipy jelita grubego. Rak jelita grubego. Zespół jelita nadwrażliwego. Stany nagłe w gastroenterologii.
5. Badania diagnostyczne w chorobach wątroby, dróg żółciowych i trzustki. Wskazania do biopsji wątroby. Diagnostyka różnicowa żółtaczek. Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby. Autoimmunologiczne choroby wątroby. Marskość wątroby. Pierwotne i wtórne nowotwory wątroby.
6. Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki. Rak trzustki.

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (12 godz. – semestr letni)

1. Symptomatologia i diagnostyka chorób układu tętniczego
  - wywiad z uwzględnieniem czynników ryzyka miażdżycy oraz innych czynników predysponujących do chorób naczyń obwodowych
  - badanie przedmiotowe z oceną wydolności obwodowego układu tętniczego
  - badania obrazowe (usg, rtg, TK, MRI) oraz diagnostyka laboratoryjna w chorobach naczyń obwodowychChoroba tętnic obwodowych:
  - typy niedrożności, okresy niewydolności tętniczej, rokowanie
  - miażdżyca tętnic kończyn dolnych
  - inne przyczyny przewlekłego niedokrwienia kończyn dolnych
2. Ostre niedokrwienie kończyn. Objaw Raynaud. Profilaktyka i leczenie chorób układu tętniczego: leczenie farmakologiczne, rehabilitacja, wskazania do leczenia wewnątrznacyniowego lub chirurgicznego.
3. Powikłania naczyniowe cukrzycy: patogeneza i obraz kliniczny mikroangiopatii i makroangiopatii cukrzycowej Zespół stopy cukrzycowej niedokrwiennej i neuropatyczny: epidemiologia, patogeneza, profilaktyka, leczenie farmakologiczne, inwazyjne (wskazania do zabiegów wewnątrznacyniowych, angiochirurgicznych, amputacji), postępowanie miejscowe, rehabilitacja.
4. Żyłna choroba zakrzepowo-zatorowa: zatorowość płucna, zakrzepica żył głębokich. Choroba żyłakowa. Zapalenia żył powierzchownych: etiologia, objawy, leczenie. Klasyfikacja przewlekłej niewydolności żyłnej CEAP. Niewydolność limfatyczna. Leczenie owrzodzeń żylnych i tętniczych.

Inne

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. "Harrison's Principles of Internal Medicine", Publisher: McGraw-Hill Medical; 18th Edition 2011.
2. Gerd Herold „Internal Medicine” Publisher: lulu. com; First English Edition 2011.
3. Macleod's Clinical Examination. Graham Douglas, Fiona Nicol, Colin Robertson. Edition 13th, 2013.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

Pulmonologia:

1. <http://erj.ersjournals.com/content/26/2/319.full.pdf+html>
2. <http://www.nejm.org/doi/pdf/10.1056/NEJMra071714>
3. <http://www.cancer.org/acs/groups/cid/documents/webcontent/003115-pdf.pdf>
4. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1469-0691.2011.03602.x/pdf>

Angiologia:

1. Vascular Medicine and Endovascular Intervention. Thom W. Rooke, Timothy M. Sullivan, Michael R. Jaff DO; Wiley-Blackwell 2007
2. 2011 ACCF/AHA Focused Update of the Guideline for the Management of Patients With Peripheral Artery Disease <http://circ.ahajournals.org/content/124/18/2020.full.pdf+html>
3. Antithrombotic Therapy for VTE Disease
<http://journal.publications.chestnet.org/pdfaccess.ashx?ResourceID=6568310>
4. Venous thromboembolic diseases: the management of venous thromboembolic diseases and the role of thrombophilia testing

<http://www.nice.org.uk/guidance/cg144/resources/guidance-venous-thromboembolic-diseases-the-management-of-venous-thromboembolic-diseases-and-the-role-of-thrombophilia-testing-pdf>

Gastroenterologia:

Avanduc C, Manual of Gastroenterology, Lippincott Williams &Wilkins, 2008

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)
Dostęp do gabinetu zabiegowego i pracowni diagnostycznych, rzutnik multimedialny, laptop.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość podstaw anatomii, fizjologii, patofizjologii, patomorfologii oraz podstaw propedeutyki interny.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)
Udział w ćwiczeniach klinicznych i wykładach oraz uzyskanie zaliczenia testu końcowego (ocena podsumowująca) i/lub zaliczenia na podstawie odpowiedzi ustnej.

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	

Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc
Grabieżyńska 105, 53-439 Wrocław, tel. 713349559, 713349700;
monika.kosacka@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej
Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 25 00
klinef@am.centrum.pl

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii
Borowska 213 Wrocław, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 22 00
urszula.wasilewska@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii
Borowska 213 Wrocław, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 21 20
gastro@gastro.am.wroc.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc
dr n. med. Monika Kosacka: monika.kosacka@umed.wroc.pl
tel. 71 33 49 670

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej
dr hab. Mirosław Banasik: m.banasik@interia.pl
dr n. med. Dorota Kamińska: dorotakaminska@interia.pl
tel. 71 733 25 00

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii
prof. dr hab. Rajmund Adamiec: rajmund.adamiec@umed.wroc.pl
tel. 71 733 22 00

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii
dr n. med. Katarzyna Neubauer: katarzyna.neubauer@umed.wroc.pl
tel. 71 733 21 20

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

Wykłady, ćwiczenia:

prof. dr hab. Anna Brzecka

Ćwiczenia:

dr n. med. Monika Kosacka

dr n. med. Aneta Kowal

dr n. med. Ewa Passowicz-Muszyńska

dr n. med. Paweł Piesiak

dr n. med. Irena Porębska

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

Wykłady:

prof. dr hab. Marian Klinger

Ćwiczenia:

prof. dr hab. Magdalena Krajewska

dr hab. Oktawia Mazanowska

dr hab. Mariusz Kusztal

dr hab. Mirosław Banasik

dr n. med. Dorota Kamińska

dr n. med. Maria Magott-Procelewska

dr n. med. Sławomir Zmonarski

dr n. med. Józef Penar

dr n. med. Krzysztof Letachowicz

dr n. med. Tomasz Gołębiowski

dr n. med. Maciej Szymczak

dr n. med. Katarzyna Jakuszko

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

Wykłady, ćwiczenia:

dr hab. Agata Mulak

dr n. med. Radosław Kempieński

dr n. med. Katarzyna Neubauer

Ćwiczenia:

dr hab. Dorota Waśko-Czopnik

dr med. Anna Zubkiewicz-Zarębska

dr med. Katarzyna Neubauer

dr med. Adam Smereka

dr n.med. Robert Dudkowiak

dr med. Barbara Woźniak-Stolarska

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

Wykłady, ćwiczenia:

dr n. med. Rafał Małecki

Ćwiczenia:

dr hab. Izabela Gosk-Bierska

dr med. Maciej Rabczyński

lek. Marta Wasilewska

lek. Agnieszka Majer

lek. Marcin Pawlak

Data opracowania sylabusa

27.06.2016 r.

Sylabus opracował(a)

(na podstawie sylabusów cząstkowych
przygotowanych przez adiunktów
dydaktycznych poszczególnych jednostek)

Agata Mulak

dr hab. Agata Mulak

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I KLINIKA ENDOKRYNOLOGII,
DIABETOLOGII I LECZENIA IZOTOPAMI

kierownik

Marek Bojanowski
prof. dr hab. n. med. Marek Bojanowski

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Andrzej Włodarczyk
Prof. Andrzej Włodarczyk, PhD